

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Cap. III. Declarat quibus modis de Monasterio S. Iosephi Metinae Campi
fundando agi coeptum sit

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

ambo tandem assensum præbuerunt. Etsi verò ex hac accepta facultate misericordiam in animo consolationem sentirem, mea tamen anxietas & sollicitudo magis caput increverunt, quòd nullum ex omnibus totius Provinciae fratribus, quos quidè ipsa nossem, invenirem, qui, ut ad novum hanc vigorem à mitiore transiret regula, animam vellet adicere, nullum enim secularium, qui tali operi principium dare stacueret. Vnde assiduo Dominum rogabam, ut vel unum hominem, ad hoc opus inchoandū, excoaret. Non habebam adhuc domum, nec vndenam haberem sciebam. Ecce tibi ergo pauperculā Monialem, Discalceatam, omni humana ope destitutam, sed solius Dei auxilio nixam, litteris sui Generalis & bonis desiderijs tantum instructam, eadem tamen executioni mandata procul impotentem: nec tamen me vel animus vel spes deficiebant; sperabam namque, Dominum, cum dedisset unum, daturum & alterum vnde iam possibilia admodum videbantur; quare eadem opere exequi incepi.

Eius fiducia in Deum.

Quomodo, ò diuina magnitudo, potentiam tuam ostendis, dum firmiciale cuidam audaciam ingeris! quomodo, ò Deus meus, per te non stat, quo minus magna & heroica opera parent ij qui te amant, sed per nostram inertiam & pusillanimitatem, quòd nimirum firmam solidamque resolutionem non faciamus, sed identidem mille timoribus tæremus, & humana prudentia nimium nitamur; atque inde est, Deus meas, quòd mirabilia & magnalia tua minimè opereris. Quis enim magis dare gaudet, quam tu, si esset qui vellet accipere; quis seruitia & obsequia ita suo sumptu admittit? Der Maiestas tua, aliquod ipsa tibi vniquam præstiterim, & non adhuc plus tibi debeam pro innumeris quæ à te accepi, beneficijs.

CAPVT III.

QVIBVS, DE MONASTRIO S. IOSEPHI METINÆ

Campi fundando modis agi captum sit.

Quin ergo lus in anxietatibus & curis agerem, venit mihi in mentem Patrum Societatis Iesu opera vtj. Erant hi Metinæ Campi ciuibus per quæ accepti & grati, ipsiq; ego (vti in primi monasterij fundatione scripsisse memini) ad multos annos animæ meæ statū & negotia creditæ, & quoniā hæc multū per eos boni acceperat, hinc particulari quodærgo ipsos amore & affectu semper fui. Ergo Collegij Metinensis Rectori perscripsi, quid P. N. Generalis mihi mandasset. Rector hic erat is quo ad multos annos confessario vsa erā (vti aliā dictū) esto eū non nominari: nomen ei est Baltazar Aluarez, qui modò Provincialē agit. Is ergo, & reliqui Socij dixerunt, facturos se hac in re quodcumque possent, & certè non segniter in eam incubuere; ad tum à populo, tum

S. Matris Teresæ Opera.

Sl

à Præ-

S.
TERESIA

PERA
N. VI
106

à Præsule facultatem impetrandam; quod enim monasterium meo
 cato victurum esset, magna vndiquaque in eo admittendo diffi-
 lites suboriebantur. vnde ad aliquot dies negotij persecutio dilata
 Ad hunc ergo, sacerdotem quendam insignem Dei famulum, à ma-
 huius rebus quam alienissimum, & orationi mirè deditum mihi, Sa-
 num is agebat in monasterio in quo ipsa agebam. Eadè hinc Domini
 desideria inspirabat quæ mihi, eodemque ambo collineabamus, et
 etiam insignè hac in re mihi operam (vti postea videbitur) nauca-
 cabatur autem is Iulianus de Auila. Et si verò fundandi facultatem
 beicem, domum tamen & obolum ad eam coemendam non habebat
 fideiulforem verò & fidè vt in nulla omnino re fiderem nisi eam Do-
 nus dedisset) quomodo habere posset peregrina, qualis ipsa eum
 uidit ergo Dominus, vt virgo quædã virtutibus cum primis ornata
 in S. Iosephi monasterium admittendæ locus non fuerat, audio ma-
 domum parari, me accesserit, rogans vt in hanc ipsam admiretrem
 bebat hæc aliquantum pecuniæ, quæ tñ tam copiosa non erat, vt domo
 ex ea emi, sed cõduci tantum posset. Vnde etiam quamdã condamnata
 & reliquum argenti in viâ comearum cedere debebat. Sine villo
 præterquã hoc subsidio, Abula egisse sumus, duæ moniales S. Iose-
 ego, & quatuor è conuentu Incarnationis, locus is est in quo regu-
 rigata & laxata seruabatur, & in quo ipsa agebã antequã S. Iose-
 mus erigeretur) comitante nostro Sacellano Iuliano de Auila. Vnde
 ea res in ciuitate Abulensi innotuit, maxima concitata est commo-
 murmuratio: alij quippe me stultam esse dicebant, alij temerarij
 epti huius captiuiem expectandum censebant. Episcopo verò
 post ipsemet mihi retulit) maxima id stoliditas videbatur, esto tam-
 dem id mihi non dixerit, nec me impedire voluerit, (q. nie plurimã
 ligeret) neq; me contristari. Amici mei satis id mihi prædixerant. At
 patum hæc omnia morabat; quòd ad eò mihi facile & expediam
 retur id, quod ipsi vt incertum & anceps habebant, vt per sua dete-
 non possem fore, vt id non bene succederet. Abula priusquam digre-
 remur, cuidam Ordinis nostri Patri, cui nomen Antonius Hieronimus
 tum in fratrum monasterio, quod ibi Ordinis Carmelitarum erat, à Sa-
 na cognominatum, Priorem agebat) scripsi, vt domum mihi emere-
 insuper emptione is eam quadam domicella sibi deuota eger, quæ
 mum, sed penè præ vetustate collapsam quarta parte excepta habebat
 at loco commodissimo sitam tam verò ipsa facilis & bona fuit, vt
 li se vendituram sponderet, atque etiam inter eos de præcio conuen-
 nullo qui fide iuberet, aut alia certitudine, quam ipsius promissa
 eto, & sanè, si fideiulforem sponsonem, & aliquam potisset, nullam

*S. Matris de
 Desprauis
 dantia fidu-
 cia.*

*In ceptis
 pte constan-
 tia & con-
 sistentia.*

re potuiffemus. Sed Dñs omnia ita disponebat. Domus hæc ita ruinosa & contracta erat, vt, interim dum restauratur, (erāt autē ibi multe instauranda, aliam illō nos conducere opus fuerit. Cū ergo prima diæta vespera, & ob incommoda quæ in via hahueramus defatigati Areualum intrarem, Sacerdos quidam, amicus noster, nobis obuiam processit, qui nobis apud deuotas aliquod mulieres hospitium pararat; dixitque nihil securo non habere nos domum, quodquam habere putabamus Augustinensium monasterio, vicina esset, & hos omnimodis obstare, ne habitaremus. Vnde necesse esset, lite nos rem dirimere. Deus bone, quando tu, Domine, animum dare cupis, quam parum omnes aduersarum cōtradictiones efficere possunt! imò vero, magis hoc animasse videtur, quod iam tum caeodæmon turbas conciere incipiebat, eò quod Dominum monasterij huius opera vti velle videbat. Dixi tamen Sacerdoti taceret, ne socias meas turbaret, & maximè duas illas moniales conuentu Incarnationis: reliquæ enim, quæcumque domum occurrerent labores, mei causa libenter subiturae fuissent. Illarum duarum altera Suppriorissam tum in Incarnationis agebat, & multimodis ei ne tate digrederetur, varij persuadere conati erant. ambæ verò primarios quosque in ciuitate sanguine & genere attingebant, illisque omnibus animi me secuta erant, nullus enim non stolidè & inconsideratè eas agere celesbat. Deinceps verò vidi, merito illos sic sentire. Verum cum Dominus aliquod istorum monasterium, me vult fundare nihil mihi spiritus meus cogitare aut admittere posse videtur, quod me, quominus ipsam fundem & opere exequar, impediatur, nisi postquam res iam conlecta est. tunc quippe omnes difficultates simul & semel sese mihi representant, vti postea suo loco referam.

Vt verò in præparatum locum veni, intellexi fratrem quemdam ex ordine D. Dominici eo in loco agere, insignem certè Dei famulum, quo Confessario vsa fueram dum in S. Iosephi Abulæ agerem: quia verò illius domus fundationem describens, multa de ipsius virtutibus locuta sum; hinc aliud de eo hic non dicam quam eius nomen, quod est P. T. Dominicus Bannez. vir est apprimè doctus, singularisque discretio- nis, cuius è iudicio directioneq; omnia mea agebam. ipse verò id quod aggrediebar opus, non existimabat arduum atque laboriosum ac ceteri, quò facilem eius euentum spondebat. quo enim quis Deum magis co-

*Dominici
Bannez
suum.*

Sf 2 suade-

S.
TERESIA

DECA
VI
106

suadebam. Is cum me adisset, quid rerum ageretur, ilico aperuit. Verò ipse mihi fecit, breui ac facili cum Augustinensibus Sodalibus gorium confectum iri. At mihi mora omnis nimis quam longa videtur, quod nescirem quid de tot Monialibus quas mecum duxeram agerem. Vnde omnes magnis in angustijs & anxietatibus noctem traduximus quòd iam tum omnibus in domo ea res innotuisset. Eo tunc postridie mane Antonius Heredius Carmelitarum ibidem a Superior appulit, dicens donum illam quam coemerat, ut eum quomòdum videri, & vestibulū facello adoptādo, additis peristomatibus suis, satis idoneū habere. Hoc ergo consilium placuit omnibus, illam tunc quam optimum esse videbatur; nam, quod minimam habebatur, & minus requirebat temporis, ipsum erat quod nobis conuenientissimum erat; tum quòd extra monasteria nostra essemus, tum quia iam aliqua excitata esset commotio & contradictio, qualem in ipsius monasterij fundatione experta eram. itaq; quam maximè volebatur priusquam in populo res innotesceret, possessio caperetur, & recederetur, omnes operam dedimus & volumus; cuius opinionis quoque R.P. Dominicus Banez.

*Metinam
B. M. cum
suis appu-
lit.*

Pridie festi Assumptæ in celum Virginis Metinam duodecimæ horæ appulimus, & ad monasterium S. Annæ primum diuersim, ut omnis sine vlllo strepitu res perageretur; inde mox pedibus designatam perreximus. Magnum porro & euidentis diuinitatis misericordiam argumentum fuit, quod in aliquem non incidit, & in illis, qui tauros postridie festi agitandos, incunabulis ea diebus inclusum ibant: nam quod rei quam moliebamur, vsque ad octiduum tæ essemus, & in eam velut absorptæ, hinc ad nihil penè recessimus. at Dominus qui curam gerit eorum qui vnicum illius honorem obsequium propositum habent, ab omni nos periculo liberauit; & certe alium scopum & intentionem hoc in opere non habebamus. ergo in designatum locum ventum est, in patentem quamdam admissæ sumus, cuius parietes hinc inde collapsos & admodum lutos conspicio; et si, cum iam illuxisset, longè illorum maior & vastior videbatur. Videtur porro Dominus voluisse ut bonus ille frater tantum titeret, dum locum illum Sanctissimo Eucharistia Sacramento collaudando admodum importunum & inconuenientem esse non videt. Vestibulum namque cum vidissemus, comperimus ipsum terra oppletum esse eamque antè egerendam; dein tectum cæli iniurijs peritum, & parietes eius minimè incrustatos esse.

*Templum
Metinensium
conueniens
adaptat.*

Breue erat quod restabat noctis, & non nisi pauculos (credo tres) omni illi vastitati quam vestibulum habebat circum-

conueniendæ tapetes habebamus. qui certè velut nihil erant. Equi-
dem quid agerem nesciebam: quòd locum illum altari erigendo
minime commodum viderem. Contigit verò (Deo, qui rem quam
optimum confici cupiebat dante) domicella illius œconomum,
quosdam illius tapetes in domo hac asseruare, quin & lecti stragula è se-
neo Damasceno caruleo; iniunxerat autem hæc illi, vt quibuscumq; o-
peribus haberemus, nobis subministraret; erat quippe admodum pia. Vt er-
gatam bonum vidi apparatus Dominum dilaudaui, vti & alias comi-
tas meam laudasse credo; sed carebamus clauis, nec tempus ad eos
cauendos iam erat, vt pote nox: sed eos hinc inde per parietes con-
quiritos extrahebamus. Tandemque omne quòd necessarium erat,
magno cum labore inuentum. hinc certatim omnes operi incum-
bere incipiunt, vtri suspendunt tapetia, nos terram egerentes lo-
cum mundamus. Adeo verò non segnes fuimus, vt, cum iam illuxisset,
aure iam adornatum & instructum esset, & campanula in porticu qua-
dam suspensa. Hoc quidem satis ad capiendam possessionem erat; sed
huc non haurimus, verum & sanctissimum Eucharistia Sacramentum
in altari, atque per ianuam cuiusdam, quæ ex opposito erat, rimas, sa-
crum Missæ audiebamus, neque enim alia ad hoc erat commoditas. Ma-
gno id mihi lætitiæ occasio erat, gaudebamque plurimum: etenim
per magnam mihi consolationem est, vnum amplius templum videre, in
quo, sanctissimum Eucharistia Sacramentum habeatur. Sed per breuis ea
mihi fuit: etenim cum sacro iam peracto, per fenestram in aream sub-
iectam despexissem, aliquibus in locis eius parietes penitus in terram
collapsos, itaque prostratos vidi, vt non nisi complurium dierum ope-
rari posse viderentur. Ah, cum diuinissimum altaris Sacramentum
atque ipsam Dei maiestatem penè sub die & in platea expositum vi-
di, præteritum temporibus hisce periculosis ob nefariam hæreticorum
peccatorum audaciam ac licentiam, qualis cor meum occupauit an-
gustia & afflictio. His accedebant omnes illæ difficultates & contradi-
ctiones, quas ecòtra opponere poterat illi, qui multum operi hinc aduer-
sari & oblocuti erant, quia adeò persuasum habui, & liquidò intellexi, nõ
sine ratione illos ad opponendum se moueri. Ad hæc, penitus impossi-
bile mihi videbatur, ea quæ iam cœpta erant, ulterius prosequi & pro-
mouere: nam sicut initio & antè, omnia mihi nimis quàm facilia & expedi-
ta videbantur, quòd propter Deum res omnis fieret; ita nunc e contra
eius potentiam tentatio ita imminuebat, nullam profus vt ab eo gra-
tiam recepisse videret; & vilitas & impotentia mea solum mihi assidue
ob oculos versabantur: cumque re tam fragili & imbecilli me niti viderem,
quem bonum successum sperare poteram? videbar porro mihi, si

Sf 3

sola

S.
TERESIA

DADA

N. VII
106Angustia
& pressura
animi quæ
S. Ad. scilicet.

Thi
 sola fuiffem, quietior & traquillior futura; at quod vereor, ne societas
 ob magnam illam, quam, quod proprio egressa essent monasterio, ab
 alijs perpeffa erant, oppugnationem; retrovnde veniant reuertentem
 non mediocriter in animo sum anxiosa. Videbatur quoque mihi, quia
 hoc subnitium errore admisso, quid quid antea, Dominum facturum
 legeram, nihil futurum, & in auras abiturum. Ex quo etiam mox illi
 nascebatur timor, illufio ne esset, quidquid haetenus in oratione dice-
 sem; quod pressurarum omnium, non dico minima, sed maxima
 maximus enim me occupabat timor, ne suis me diabolus praestigijs
 technis deciperet. Quid est, Deus meus, videre animam, quam
 re affligi & angustiari finis? Sanè cum huius afflictionis, nec non aliarum
 nonnullarum, quas in horum monasteriorum foundationibus exper-
 sum, memini, omnes poenae corporales (tametsi eas etiam passa sum po-
 uiffimas) nihil mihi esse videntur, si cum hisce conferantur

Hanc autem pressuram, quae certè non vulgariter me cruci-
 ac lancinabat, apud sodales meas dissimulabam, ne noua haec ad pho-
 rem desolatione accedente ipsas opprimerem, & dolori adderem.
 Durauit autem haec adusque vesperam, cum quidam à Roma
 re Collegij Societatis Iesu submissus Pater mentem prostratam vni-
 erexit: & animum mœrentem est consolatus. Huic tamen omnes
 bus tunc premebar, angustias non aperui, sed eam tantum, qua
 sentiebam inde, quod velut in publico & pro patulo commoratus
 Petij itaque, vt laxiores, ad quas transiremus interea dum haec re-
 rentur, aedes nobis conquireret ac conduceret, de precio nihil dum
 licitus esset. Inde verò dispelli mea non nihil anxietas cepit, quod
 tos ad aedem nostram confluere, eorum verò nullum teneritatem & ho-
 liditatem nostram sugillare cernebam, quod non sine singulari Dei
 uidentia factum est; nam si nobis Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum
 abstulissent, id iure meritoque fecissent. Iam verò meam considerans
 siderantiam & stuporem, nec non omnium caecitatem & inaduertentiam
 quod ipsum in ibi tolerarint. Ego autem mihi persuadebam, illo meo
 ablato, omnia quodammodo in nihilum recidere, & caepa omnia
 bati. Magno quidem sunt studio huiusmodi aedes conducticiae con-
 sita, sed non inuenta: vnde me noctu & interdum ingens sollicitudo
 nebat; verebar enim, ne custoditus, qui identidem de nocte actis
 bnis hierothecam custodiebant, dormitantibus quis eam surripere
 de saepius per noctem surgebam per fenestram exploratura num
 essent; quod facile, fulgente Luna, videre poteram. Per omnes illos
 multi ad nos confluebant, quibus non solum non malum apparere
 sed etiam ad deuotionem excitabar, quod isthoc in vestibulo iterum
 unum

Aedes lanio-
 re cur pota-
 ret.

Illius in
 Ven. Eu-
 charistiam
 amor & eu-
 la.

...illius Sacramentum collocatum esset; & sanè videbatur Maestas illius
 ...ore qui nūquā in se nostri causa humiliando defatigatur. Jinde nolle
 ...dere lā octo transferant dies, cū mercator quidā, angustias domus
 ...videns dixit vt in superiorem domus suae (quam ipse satis cōmo-
 ...amplam habebat) partem transiremus, in ea nos vt in propria a-
 ...re posse. Habebat hac artium spatiosum & deauratū, quod ille no-
 ...templi vsū cessit. & domicella quaedā, cui nomen Helena de Qui-
 ...signis Dei ancilla, mihi se pecunias suppeditaturā dixit, vt ex iis
 ...Sacellū sanctissimo Eucharistiae Sacramento decenter collo-
 ...excitaretur, nec non alia domus nostra sic restauraretur, vt ab opo-
 ...lequestrata essemus. Alij quidē multi satis abundāter eleemotynis
 ...necessaria nobis suppeditabant, at nullus hac muliere in nos
 ...profusior. Tū demum maiore habere quietē capi, quod in domo ad-
 ...tranteramus maiore gauderemus solitudine & claustro, & in officii
 ...horarum dicere inciperemus. In alijs autem aedibus instaurandis bonus
 ...Prior Heredius celeritate mira vsus est; at, licet rem assiduē laborando
 ...pergeret, nihilominus ante bimestre necessaria instauratio confici
 ...non potuit. Sed ea vtrumque fuerit, talis tamen fuit, vt ad annos ali-
 ...quorū satis tolerabiliter illic simus commorata; postea vero, Domino
 ...humini ante, in meliorem omnia formam redacta sunt.

*In alio ades
concenti.*

Tamen hæc tum quidem agitarem, interim tamen priorē illam de
 ...monasterijs virorum excitandis cogitationem identidem animo versa-
 ...bam, & quod nullum, proflus primā regulam seruās esset (vti dictū est)
 ...quid agerem nesciebam. De re mihi itaque priorem Herediū hac super re
 ...conuenire, & explorare quidnam in ea mihi consuleret. Quod cum
 ...leuiter credibilis perfundi cepit gaudio, ac Primum qui institutum hoc
 ...inspicere fore se respondit. Eius ego verba parui pendi, nec curavi
 ...quamquam enim eum & bonū virum, & religionē, & studio, ac solitu-
 ...tate monasteria singularem hæcenus fuisse non ignorabam; mihi ta-
 ...men delicatioris naturæ, nec ad austeritates factus, & ei subeundus e-
 ...ratigoni seueritatisque vitæ, ad finem vsque continenter ferenda, impar-
 ...valebat. Is e contra mihi iam dudum se, Deo suggerente, ad vitam as-
 ...periores aspirasse, & propterea Carthusiani institutum amplecti (ad
 ...quod ab ipsis etiam admissus iam erat) in animo habuisse dixit. Verūm
 ...tū hæc verba mihi non erant, esto viri generositas & propositum mirē
 ...multiplicarent. Vnde eū rogavi, vt aliquantisper negotiū hoc manu de-
 ...poneret, & interim priuatim, & velut in vmbra, periculum faceret eius
 ...sppromissus erat voto. Antonius ino. ē gessit, & anno integro tiroci-
 ...nam illud subit. In quo tantis malenolorū calumnijs & persecutioni-
 ...bus, totq; tamq; frequentibus laboribus est exagitatus, vt illum Domi-
 ...nus pro-

*De mona-
sterijs Dis-
calceatorū
fundandis
tractat.*

*Antonius
Heredius se
se offerre vt
Discalcea-
torum Ordo
per ipsum i-
missetur
beat.*

S.
TERESIA

DECA
VI
106

*Ioannes à
Cruce B.
Matrē con-
tinent. Et
ei placet.*

nus probare voluisse videatur. Ipse verò ita viriliter omnia sustinuit & tantum inde in spiritu profecit, vt Dominum ipsa mirum in modum laudarem; vt iam tum illum Maiestas; ipsius ad hoc disponere videtur. Non multo post, alium eiusdem instituti Religiosum, ætate uenem, Salmantica tum litteris operam dantem, vnā cum socio suo appellere contigit. Socius mihi multa de eiusdem probitate & religione narrauit: nomen verò huic erat Ioannes à Cruce. Ego Danie propterea quā potui maximas egi gratias, cumque eum coram me uenisset mirè mihi placuit, ex eoque intellexi ipsum de Cantabrigiensi instituto assumendo cogitare. Illico ego mentem meam aperui rogauiq; non antè ad nouū illud institutum capessendum animū inuoluerem, quā hōbis aliquod Dominus monasterium dedisset; longaque utilius & ad maiorem Deigloriam futurum ostendi, si quidem maiorem perfectionem aspiraret, eam in ordine exereret ad eum primò vocatus esset. Fidem Ioannes dedit, modò æquo diutius in monasterij erectio non differretur: iam tum ego rem totam considerare habere putabam, quod duos fratres ad fundamenta iacienda & implendum haberem; etsi Antonius mihi vsquequaque non satisfecerat, itaque rem aliquantulum distuli, eo in primis quod deesse locum meum, vt

*Discalce-
tarum vir-
tutes & no-
men.*

Crescebat porro indies monialium apud Metinenses auctoritas nomen, ac singularem hi in ipsas amorem & affectum ostendebant: prout mihi quidem videtur, merito: neque enim aliud pro se quod spectabant, quā qua ratione Domino magis seruire possent. Eodem verò viuendi rationem sequebantur, quā quæ in S. Iosephæ bulæ agebant, quòd eandem vtræque Regulam & constitutiones haberent. Vnde etiam Dominus Virgines nonnullas ad habitum eiusdem assumendum permouit, quibus etiam tam singulares & eximias dabat gratias, vt mecum ipsa mirarer. Sit is in æternum benedictus. Amen. Videtur quippe aliud non spectare & intendere, quā amari amet.

CAPVT IV.

AGIT DE GRATHS NONNVLIS, QVAS HORVM MONASTERIORUM Monialibus Dominus elargitur. simul & prapostitas monias docet, quomodo se in illis gerere debeant.

Antequam porro vterius prouehar (nescio enim, quantum mihi Dominus adhuc daturus sit, aut quantum otij, cum in se sens illud, quā exiguum habeam) visum mihi est, monita quædam